

Дослідження проблеми організації освіти дорослих у Франції

Олена Комар
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

Потреба в освіті для дорослих обумовлена цілями і потребами сучасного суспільства, високими вимогами до професійних та громадських якостей спеціаліста, оскільки наше століття насичене інтенсивним розвитком інноваційних передових технологій та інформаційних комунікацій, що стимулює людей до самовдосконалення. Освіта дорослих – це освіта упродовж всього життя, що визначається та іноді диктується постійним оновленням й осучасненням соціально-економічного й духовного розвитку суспільства. Бо саме вона (освіта) відкриває шлях до інтеграції людини в сучасне інформаційне та технічно оснащене суспільство, допомагає пристосуватися до нього, відіграє потужну роль у забезпеченні інтелектуального потенціалу суспільства та збереженні культурної самобутності країни. Підвищений інтерес до освіти дорослих зумовлений постійними динамічними змінами, що спостерігаються сьогодні як в економічно-соціальному так і духовному житті суспільства.

Освіта дорослих – пролонгований процес і результат розвитку людини (особистості, громадянина, індивідуальності, фахівця), що відбувається упродовж усього життя, завдяки якому дорослі розвивають свої здібності або підвищують професійну кваліфікацію [2, с.1].

Постійне оновлення професійної та загальної культури, навичок практичної діяльності громадян протягом всього життя стало необхідністю XXI століття. На V Міжнародній конференції з освіти дорослих (1997) освіта як раз і була названа ключем до XXI століття та одним із унікальних засобів забезпечення стабільного розвитку суспільства. Високоосвічена, досвідчена людина, що постійно розвивається і самовдосконалюється – ось сучасний ідеал.

В наш час більшість європейських країн знаходяться в процесі практичного застосування концепції освіти протягом життя, переосмислення, адаптації і побудови власної системи освіти для дорослих. Для ефективного функціонування системи неперервної освіти в Україні необхідно наукове осмислення й узагальнення багатого педагогічного досвіду з закордону, серед яких досвід Франції викликає у нас найбільший інтерес.

На сучасному етапі основою розвитку системи освіти дорослих у Франції є неперервна професійна освіта дорослих, яка сприяє швидкій адаптації людей до швидкоплинних умов праці, підвищуючи тим самим їх матеріальний та культурний рівень, з одного боку, і стимулюючи розвиток культури та економіки країни загалом, з іншого.

Основним структурним елементом системи освіти дорослих у Франції на даному етапі є освітня структура **ГРЕТА (GRETA – GRoupements d'ETablissements)**, що займається соціокультурною діяльністю. Освітні програми, що надає ГРЕТА, охоплюють провідні сфери професійного ринку праці та відповідають потребам дорослого населення, що бажає підвищити свій професійний рівень, підвищити свою кваліфікацію або ж офіційно підтвердити вже існуючі знання та уміння [3].

Інша корисна мережа освіти для дорослих – це **АФПА, Association nationale pour la formation professionnelle des adultes** – національна асоціація для професійної освіти дорослих. Відповідно, фокус її дій – розвивати навички і компетентність вже набутих знань і, як наслідок, допомогти людям в пошуку роботи й працевлаштуванні [3].

Сучасний рівень вивченості проблеми становлення та розвитку освіти дорослих у Франції можна прослідкувати за допомогою низки досліджень, що присвячені різним аспектам теорії і практики окремих ланок французької системи освіти дорослих: загальні питання організації французької системи освіти та історія її розвитку досліджувалась в роботах Б. Вульфсона, О. Джуринського, З. Малькової, А. Піскунова, Ю. Татур; концепції змісту освіти вивчались Л. Боярською, Б. Вульфсоном, З. Мальковою; реформи та

тенденції розвитку освіти у Франції досліджені в роботах О. Вознесенської, Б. Вульфсона, С. Гриншпун, Л. Гур'є, О. Джуринського, І. Жуковського, Н. Лавриченко, Т. Мельник, О. Орехової та іншими.

Великий інтерес являють собою роботи французьких вчених з питань становлення й розвитку системи освіти дорослих у Франції (А. Горон, К. Дюбар, Ж.-К. Форкен, Ф. Лао, В. Мерль, Г. Піно, А. Прост, Б. Шварц, Н. Терро та ін.). Видатні французькі педагоги та державні діячі: А. Ван Зантен, О. Жіскар-д'Естен, Е. Демольєн, М. Крозьє, Ф. Луї, А. Селерьє присвятили свої дослідження розгляду сучасним проблемам французької освіти. Змістовні праці істориків А. Проста, Б. Компаньон, А. Тевенен і М. Васконселлос висвітлюють розвиток системи французької освіти в історичному контексті. Великий внесок у вивчення системи освіти Франції зробили такі видатні російські вчені, як: О. Джуринський, Б. Вульфсон, які приділили свою увагу розгляду французьких педагогічних концепцій та їх теоретико-методологічних основ, впливу науково-технічного прогресу на освіту Франції, а також основним напрямом удосконалення освітньої системи західноєвропейських країн. У публікаціях М. Володимирової, О. Лисової, Н. Ремізової, В. Шевцова надано загальну характеристику французької освіти в цілому та перспективи її розвитку.

Життєвий досвід змінює відношення людей до освіти. Низький рівень освіти сприймається як перешкода на шляху до свого розвитку, до досягнення успіхів у кар'єрному сенсі. Тому орієнтація дорослих людей на освіту змінюється з віком. Праця і освіта дуже часто виступають стимулами розвитку людини.

Потрібно також звернути увагу на психологічний аспект при вивченні цієї проблематики, оскільки психологія дорослих обґрунтовує психологічні закономірності навчання на етапі зрілості, тобто відбір організаційних форм навчання, методів і прийомів, індивідуальних і групових варіантів роботи з дорослими [1].

Виходячи із завдань освіти дорослих, важливо відповісти на запитання:

- ✓ чи можна навчити дорослу людину?
- ✓ як визначити оптимальні умови навчання дорослих?
- ✓ які закономірності педагогічного керування сприйняттям інфомації дорослими?
- ✓ які закономірності психічного і інтелектуального розвитку людини у різні періоди життя?
- ✓ які потенціальні можливості розвитку дорослих?

ЛІТЕРАТУРА

1. Ананьев Б.Г. Интеллектуальное развитие взрослых как характеристика обучаемости / Б.Г. Ананьев // Сов. педагогика. – 1969. – № 10. – С. 4
2. Лук'янова Л.Б. Концептуальні положення освіти дорослих / Л.Б. Лук'янова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу [http: // www.rusnauka.com/7_NND_2009/Pedagigical/43099.doc.htm](http://www.rusnauka.com/7_NND_2009/Pedagigical/43099.doc.htm)
3. Le cite pédagogique du ministère de l'Education nationale: [http: // eduscol.education. fr/](http://eduscol.education.fr/)